

مجوز استخدام ۵۵۰۰ نیروی اورژانس صادر شد

فروردین ۲۵، ۱۴۰۴

کیا پرس/سخنگوی اورژانس کشور گفت: امسال مجوز استخدام ۵۵۰۰ نیروی اورژانس را گرفتیم اما دستمزد همکاران اورژانس انگیزه ایجاد نمی‌کند.

به گزارش کیا پرس از مهر، بابک یکتا پرست سخنگوی اورژانس کشور گفت: یکی از مهم‌ترین ارکان خدمت رسانی به بیماران و مصدومان مربوط به بحث ناوگان امدادی است. طی سال‌های اخیر برنامه‌ریزی‌های زیادی انجام شده تا مشکلی در این خصوص وجود نداشته باشد؛ اراده جدی در این حوزه وجود دارد و با همکاری نمایندگان محترم مجلس شورای اسلامی به ویژه کمیسیون بهداشت و درمان بسیاری از مشکلات حل شده است.

یکتا پرست تصریح کرد: قانونی مصوب شده بود که به موجب آن یک درصد از مالیات واردات خودرو باید برای خرید آمبولانس اختصاص داده می‌شد. سال‌ها این قانون پیگیری نمی‌شد اما با همت ریاست کمیسیون بهداشت و درمان مجلس شورای اسلامی این قضیه دیده شده است. وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی به صورت جدی موضوع را پیگیری می‌کند.

سخنگوی اورژانس کشور اظهار کرد: حدود چهارصد دستگاه آمبولانس جدید را تحویل گرفته و در مراکز مختلف سراسر کشور توزیع کرده‌ایم. این عدد باید به چهار هزار دستگاه برسد. بسیاری از مشکلات سال‌های قبل برطرف شده است. ما حدود بیست و نه هزار نیرو داریم که یکی از مشکلات آنها مربوط به بحث پرداختی است. کار همکاران اورژانس بسیار سخت است.

وی مطرح کرد: بقیه همکاران در محیط‌های بیمارستان و محیط‌های بسته ایمنی دارند اما کار همکاران اورژانس هیچ محدودیت جغرافیایی ندارد و این موضوع استرس آنها را به شدت افزایش می‌دهد.

یکتاپرست در مصاحبه با رادیو گفتگو خاطر نشان کرد: دستمزد همکاران اورژانس انگیزه ایجاد نمی‌کند. همکاران تنها به دلیل عشق و علاقه خود در این کار باقی می‌مانند. امسال مجوز پنج هزار و پانصد نیروی انسانی را از طرف دولت گرفتیم اما یکی از مهمترین نکات این است که نیروها انگیزه لازم برای کار در این مسیر را داشته باشند.

چهار داروی جدید با تأییدیه بین‌المللی وارد فهرست دارویی ایران شدند

فروردین 25، 1404

کیا پرس/دبیر کارگروه بررسی و تدوین فهرست دارویی سازمان غذا و دارو از اضافه شدن چهار داروی جدید به فهرست دارویی ایران با تأییدیه بین‌المللی خبر داد.

به گزارش کیا پرس از وبدا، دکتر نازیلا یوسفی، دبیر کارگروه بررسی و تدوین فهرست دارویی کشور، از اضافه شدن چهار داروی جدید به فهرست رسمی دارویی ایران خبر داد. این داروها که کاربردهایی در

درمان ریفلاکس مقاوم به درمان، اختلالات جنسی، سرطان و بیماری پیوند علیه میزبان (GVHD) دارند، در پانصد و بیست و دومین جلسه این کارگروه به تصویب رسیدند.

وی با اشاره به اینکه سه مورد از این داروها با پیشنهاد تولیدکنندگان داخلی و پس از طی مراحل تحقیق و توسعه توسط شرکت‌های داروسازی ایرانی مطرح شده‌اند، افزود: این داروها علاوه بر دارا بودن تأییدیه‌های بین‌المللی، از منظر درمانی برای نظام سلامت کشور دارای مزیت بوده و با قیمت هزینه‌اثربخش در فهرست قرار گرفته‌اند. طبق اعلام، این داروها در ماه‌های آینده توسط تولیدکنندگان یا واردکنندگان مربوطه وارد بازار دارویی کشور خواهند شد.

دکتر یوسفی همچنین از بررسی درخواست تغییر سطح دسترسی دو دارو در این جلسه خبر داد و گفت: یکی از داروها از فهرست داروهای بیمارستانی خارج و به فهرست عمومی منتقل شد، اما با تغییر سطح دسترسی داروی دوم موافقت نشد.

فهرست به‌روز شده دارویی کشور از طریق سامانه IR.C و اطلاعات جلسات کارگروه از طریق تارنمای رسمی سازمان غذا و دارو در دسترس عموم قرار دارد.

راهنمای جامع انتقال فناوری در صنعت دارو ابلاغ شد

فروردین 25، 1404

کیا پرس/با ابلاغ مدیرکل دارو و مواد تحت کنترل سازمان غذا و دارو،

راهنمای انتقال فناوری در صنعت دارویی کشور در اختیار شرکتهای دارویی و تولیدکننده مواد بیولوژیک قرار گرفت. این سند به عنوان نقشه راهی برای انتقال تولید و کنترل کیفیت محصولات دارویی میان سایتها یا شرکتهای مختلف تدوین شده است.

به گزارش کیاپرس از ایفدانا، سازمان غذا و دارو در ادامه اقدامات خود برای ارتقاء زیرساختهای فناورانه صنعت دارویی کشور، راهنمای انتقال فناوری را به مدیران عامل شرکتهای تولیدکننده دارو و مواد بیولوژیک ابلاغ کرد. این راهنما با ابلاغ دکتر اکبر عبدالهی اصل، منتشر شده و با هدف استانداردسازی و تسهیل فرآیند انتقال تولید، کنترل کیفیت و دانش فنی میان واحدهای مختلف تدوین شده است.

این سند برای محصولات جدید، تجاری شده، فرآوردههای استریل، واکسنها و درمانهای پیشرفته مانند ژن درمانی کاربرد دارد و بر اصولی چون برنامه ریزی دقیق، ارزیابی ریسک، تحلیل فاصله (Gap Analysis)، مدیریت کیفیت، مستندسازی، صلاحیت تجهیزات و نیروی انسانی و همکاری مؤثر میان واحد فرستنده و گیرنده تأکید دارد.

همچنین، در این راهنما به ایجاد تیم پروژه با وظایف مشخص، مستندسازی توافقات، و بررسی زیرساختهای سایت گیرنده نیز پرداخته شده است. استقرار سیستم مدیریت کیفیت، مدیریت تغییرات، ثبت مستندات بر اساس اصول ALCOA+ و تهیه مستنداتی چون پروتکل انتقال، گزارش نهایی، رویه های اجرایی، تحلیل فاصله، مستندات اعتبارسنجی و سوابق آموزشی از دیگر محورهای کلیدی آن است.

راهنمای مذکور با تطابق کامل با الزامات بین المللی از جمله WHO و ICH تدوین شده و هدف آن، تضمین تولید پایدار و با کیفیت دارو از طریق انتقال مؤثر دانش و کنترل های کیفی است.

فلج اطفال؛ دشمن خاموش کودکان/

یک قطره واکسن، یک عمر سلامت

فروردین 25، 1404

کیا پرس/بیماری فلج اطفال یکی از بیماری های ناتوان کننده به خصوص در دوران کودکی است. تا قبل از تصویب برنامه ریشه کنی فلج اطفال، سالانه بیش از ۴۰ میلیون نفر در جهان به این بیماری مبتلا شده و صدها هزار نفر از آنها برای همیشه فلج باقی می ماندند.

به گزارش کیا پرس از وبدا، پس از موفقیت در ریشه کنی بیماری آبله توسط واکسن در سال ۱۹۷۷ میلادی، کشورهای جهان مکلف شدند بیماری فلج اطفال را در کره زمین ریشه کن کنند. از سال ۱۳۷۰ راهبردهای مصوب برنامه ریشه کنی فلج اطفال در کشور ایران اجرا شده و از سال ۱۳۷۹ فعالیت در زمینه راهبرد چهارم یعنی مهار آزمایشگاهی ویروسی وحشی پولیو نیز به مرحله اجرا درآمده است.

کشورها از نظر بیماری فلج اطفال به ۳ گروه تقسیم می شوند؛ اول، کشورهایی که بیماری هنوز در آنها بومی است که در سال ۲۰۲۲ فقط ۲ کشور افغانستان و پاکستان در این گروه قرار دارند. دوم، کشورهایی که توانسته اند گردش ویروس وحشی فلج اطفال را قطع کنند و در فهرست کشورهای بدون پولیو قرار گیرند و سوم، کشورهایی که علیرغم موفقیت اولیه، مجدداً بیماری به کشورشان برگشته است.

راهبردهای جهانی برای ریشه کنی فلج اطفال

۱- پوشش بالای واکسیناسیون فلج اطفال: در این راهبرد حداقل ۹۵ درصد کودکان هر شهرستان باید نوبت سوم واکسن فلج اطفال را دریافت کرده باشند.

۲- واکسیناسیون تکمیلی: در شرایط خاص به همه کودکان زیر ۵ سال بدون توجه به سابقه واکسیناسیون قبلی، مجدداً دو نوبت قطره خوراکی

فلج اطفال با فاصله ۴ هفته تجویز می شود.

۳- نظام مراقبت فلج شل حاد: در کودکان بیماری های مختلفی می توانند باعث فلج و شل شدن ناگهانی اندام ها شوند که تمامی این موارد باید گزارش و پیگیری شود زیرا ممکن است یکی از آنها فلج اطفال باشد. به همین خاطر سیستم بهداشتی کشور با برنامه مراقبت فلج شل حاد به دنبال شناسایی بیماران فلج اطفال است.

فلج اطفال چیست؟

فلج اطفال یا پولیو یک بیماری عفونی مُسری است که در اثر تهاجم ویروس فلج اطفال به سیستم عصبی فرد رخ می دهد. فلج اطفال سبب فلج و حتی مرگ می شود. سه نوع ویروس فلج اطفال وجود دارد که شامل نوع ۱، ۲ و ۳ است اما نوع ۲ بیش از ۲۰ سال است که حذف شده است.

افراد در معرض خطر و علائم فلج اطفال

فلج اطفال معمولا کودکان زیر ۵ سال بدون سابقه واکسیناسیون کامل را مبتلا می کند.

علائم بیماری در اکثر کودکان خفیف است اما طبق آمار از هر ۲۰۰ کودک مبتلا، یک نفر فلج خواهد شد. علائم بیماری فلج اطفال شامل تب، ضعف و خستگی، سردرد، استفراغ، سفتی گردن، درد و ضعف در اندام ها و متعاقبا فلج معمولا در قسمت پا است. در صورت بروز فلج شل یا ضعف ناگهانی در پا یا دست، باید گزارش فوری انجام شود.

انتقال، درمان و پیشگیری از فلج اطفال

ویروس فلج اطفال معمولا از طریق آب و غذای آلوده به مدفوع فرد حامل ویروس وارد بدن می شود. ویروس در روده تکثیر شده و از طریق مدفوع دفع می شود. این بیماری، درمان قطعی ندارد و تنها راه پیشگیری از آن، واکسیناسیون کامل است.

فلج اطفال از طریق ایمن کردن کودک با واکسن، قابل پیشگیری است. از سال ۱۹۸۸ و شروع برنامه جهانی ریشه کنی فلج اطفال، میزان بروز جهانی بیماری بیش از ۹۹ درصد کاهش یافته و تعداد کشورهای با انتقال بومی از ۱۲۵ به ۲ کشور افغانستان و پاکستان کاهش پیدا کرده است.

کشورها با استفاده از واکسن خوراکی فلج اطفال موفق به حذف فلج اطفال شده اند. هر چند تا زمان ریشه کنی جهانی بیماری، تمام کشورها در خطر بازگشت ویروس و آلودگی مجدد هستند.

منبع: کتابچه آموزش پویش واکسیناسیون فلج اطفال، سرخک و کووید۱۹

ایران آمادگی تبدیل شدن به یکی از قطب‌های تولید و صادرات محصولات حلال را دارد

فروردین 25، 1404

کیا پرس/رئیس مرکز ملی تحقیقات حلال سازمان غذا و دارو با اشاره به ارزش چند هزار میلیارد دلاری بازار جهانی محصولات حلال، تأکید کرد: تولیدکنندگان، کارآفرینان و نخبگان علمی باید با شناخت دقیق الزامات فقهی و فنی، به‌روزرسانی فرآیندهای تولید و دریافت گواهی‌نامه‌های بین‌المللی، مسیر حضور موثر در این بازار را هموار کنند.

به گزارش کیا پرس از ایفدانا، دکتر حسین رستگار با بیان اینکه محصولات حلال شامل طیف گسترده‌ای از غذا، دارو، لوازم آرایشی و بهداشتی است که مطابق با ضوابط شرعی تولید می‌شود، گفت: ایران به‌واسطه جمعیت مسلمان، توان علمی و زیرساخت‌های سلامت‌محور، ظرفیت بالایی برای نقش‌آفرینی در بازار جهانی دارد، اما جایگاه فعلی کشور با این توانمندی‌ها فاصله دارد.

وی ارزش بازار جهانی محصولات حلال را حدود ۶ هزار میلیارد دلار اعلام کرد و افزود: نبود هماهنگی میان دستگاه‌ها، ضعف در برندسازی

بین‌المللی، عدم عضویت مؤثر در نهادهای تنظیم‌گر، و آشنایی محدود برخی تولیدکنندگان با الزامات فقهی و فنی، از مهم‌ترین موانع توسعه صادرات این محصولات در کشور است.

به گفته دکتر رستگار، مرکز تحقیقات حلال در سال‌های اخیر با نهادهای داخلی و خارجی همکاری‌های موثری داشته و گام‌هایی در زمینه تبادل اطلاعات و صدور تأییدیه‌های محصولات سلامت‌محور برداشته است.

وی تأکید کرد: ایران از نظر موقعیت جغرافیایی، منابع متنوع و توان علمی، آمادگی تبدیل‌شدن به یکی از قطب‌های تولید و صادرات محصولات حلال را دارد. تحقق این هدف نیازمند تدوین نقشه راه ملی، تقویت زیرساخت‌های آزمایشگاهی، آموزش تولیدکنندگان، توسعه نظام ممیزی و حمایت از نوآوری است.

رئیس مرکز تحقیقات حلال در پایان با اشاره به نقش تولیدکنندگان، کارآفرینان و نخبگان علمی در این مسیر گفت: آگاهی از بازارهای هدف، رعایت الزامات فقهی و فنی، دریافت گواهی‌نامه‌های معتبر و سرمایه‌گذاری در فناوری‌های نو می‌تواند به ارتقای کیفیت محصولات ایرانی و حضور پررنگ‌تر در بازارهای جهانی منجر شود.

سازوکار جدید قیمت‌گذاری دارو بدون نیاز به درخواست شرکت‌ها

فروردین 25، 1404

کیا پرس/مدیرکل داروی سازمان غذا و دارو از اجرای سیاست جدید قیمت

گذاری فرآورده‌های دارویی خبر داد و اعلام کرد که از این پس، بدون ارسال درخواست از سوی شرکت‌ها، قیمت‌ها به‌روزرسانی خواهد شد.

به گزارش کیاپرس از ایفدانا، دکتر اکبر عبداللهی‌اصل با اشاره به تکلیف بند ت ماده ۷۱ قانون برنامه هفتم بیان کرد: براساس این قانون، قیمت‌گذاری داروهایی که مشمول دریافت یارانه هستند یا کالای انحصاری به شمار می‌آیند، باید با لحاظ هزینه تمام‌شده و سود متعارف، از طریق سامانه و براساس قواعد مشخص انجام شود.

وی با بیان اینکه برخی شرکت‌ها تنها برای داروهای پرفروش و کلیدی خود درخواست تغییر قیمت ثبت می‌کنند، افزود: بسیاری از فرآورده‌های قدیمی و زیان‌ده بدون ثبت هیچ‌گونه درخواستی، از چرخه تولید خارج شده‌اند. به همین دلیل، اداره کل دارو به‌صورت مستقیم و با اتکا به شاخص‌های فنی و اقتصادی، از جمله کیفیت تولید، نرخ ارز مصرفی، شرایط تامین در بازار، فناوری ساخت، شاخص مقایسه‌ای قیمت در بازارهای مرجع (ERP) و ارزش ایجادشده برای بیمار (VBP)، اقدام به بازنگری قیمت‌ها می‌کند.

دکتر عبداللهی‌اصل با تأکید بر حذف فرآیند مکاتبه در چارگون برای درخواست قیمت‌گذاری گفت: از این پس، شرکت‌ها باید قیمت‌های به‌روز شده را در سامانه تیتک مشاهده کرده و در صورت نیاز، نسبت به تکمیل اطلاعات اقدام کنند.

او همچنین از راه‌اندازی سامانه جدید قیمت‌گذاری در اردیبهشت‌ماه خبر داد و از شرکت‌های تولیدکننده خواست با مراجعه به سامانه تیتک، فرمولاسیون محصولات خود را بررسی کرده و در صورت مشاهده مغایرت، موضوع را با همکاری اداره ثبت و صدور پروانه پیگیری و اصلاح کنند.

افزایش ۳۹ درصدی حوادث ویژه در

هفته گذشته در کشور

فروردین ۲۵، ۱۴۰۴

کیا پرس/سازمان اورژانس کشور با اشاره به ثبت ۵۸۹ مورد حادثه ویژه در کشور و افزایش ۳۹ درصدی این حوادث در بازه زمانی ۱۶ تا ۲۲ فروردین نسبت به هفته قبل از آن، اعلام کرد که در این حوادث ۱۴۶۸ بیمار و مصدوم از خدمات سلامت بهره مند شده اند.

به گزارش کیا پرس از وبدا، این سازمان همچنین اعلام کرد در طول هفته گذشته ۱۷۰ مورد حادثه ویژه ترافیکی و ۴۱۹ مورد حادثه ویژه غیرترافیکی در کشور ثبت شده که به ترتیب ۶۲ و ۱۹ درصد نسبت به هفته قبل آن، کاهش داشته است.

بر اساس گزارش سازمان اورژانس کشور در ۱۷۰ حادثه ویژه ترافیکی در طول هفته گذشته ۹۵۷ نفر مصدوم و در ۴۱۹ حادثه ویژه غیرترافیکی، ۵۱۱ بیمار و مصدوم از خدمات حوزه سلامت بهره مند شده اند. در حوادث ویژه ترافیکی ۸۲۱ نفر به مراکز درمانی اعلام شده اند.

این سازمان اعلام کرد که استانهای تهران با ۲۳ حادثه، خراسان رضوی با ۲۱ حادثه و سیستان و بلوچستان با ۱۸ حادثه ویژه ترافیکی در صدر این فهرست قرار گرفته اند. همچنین بیشترین مصدومان سوانح ترافیکی در خراسان رضوی با ۱۲۹ نفر، سیستان و بلوچستان با ۱۰۶ نفر و تهران با ۶۳ نفر و همچنین بیشترین فوتی این حوادث نیز در تهران، کردستان و هرمزگان بوده است.

سازمان اورژانس کشور همچنین از اعزام ۴۶۳ نفر از بیماران و مصدومان حوادث ویژه غیرترافیکی به مراکز درمانی خبر داد و عنوان کرد که هفته گذشته ۲۸ مورد آتش سوزی و انفجار ناشی از نشست گاز در کشور رخ داده و منجر به مصدومیت ۷۴ نفر و فوت ۳ نفر شده است.

همچنین در این مدت ۱۷ مورد غرق شدگی در کشور گزارش شده که در این حوادث ۴ نفر مصدوم و ۱۶ نفر قربانی شده اند.

گفتنی است حوادث ویژه شامل حوادثی است که عملکرد و فعالیت های حوزه سلامت را به طور موقت دچار اختلال کند که این اختلال می تواند کوتاه مدت با اثرات کم مانند حوادث ترافیکی و یا بلند مدت با اثرات جدی مانند زمین لرزه، سیل و .. باشد.

همچنین حوادث ویژه ترافیکی به حوادثی گفته می شود که در محور های درون و برون شهری، مجموع مصدومان آن ۵ و یا مجموع فوتی های آن ۳ نفر باشد. حوادث مرتبط با تانکر حامل سوخت، یا مواد خطرناک و همچنین تصادف مرتبط با آمبولانس ها، اشخاص خاص و .. حتی بدون مصدوم و فوتی نیز شامل حوادث ویژه می شود.

از سوی دیگر حوادث جوی، زمین لرزه، مناسبت های ملی و مذهبی، انواع مسمومیت، غرق شدگی، نزاع و دیگری گروهی، حوادث تروریستی، حوادث مرتبط با کادر سلامت، شخصیت های ملی و ... نیز جزء حوادث ویژه محسوب می شوند.

حدود ۶۰ درصد از هزینه های درمان های سرپایی هر فرد به دندان پزشکی اختصاص دارد

فروردین ۲۵، ۱۴۰۴

کیا پرس / رئیس گروه علوم دندان پزشکی فرهنگستان علوم پزشکی به

مناسبت روز دندانپزشک در پیامی اعلام کرد:

سلامت عمومی انسان به گونه ای با سلامت دهان و دندان در ارتباط است.

مشکلات دهان و دندان می توانند تاثیر مهمی در بیماری های قلبی-عروقی و گوارشی و بیماریهای سیستمیک داشته باشند.

حدود ۶۰ درصد از هزینه های درمانهای سرپایی هر فرد در طول عمرش به دندانپزشکی اختصاص دارد.

ابلاغ تعرفه های خدمات پرستاری در منزل در بخش دولتی و غیر دولتی

فروردین ۲۵، ۱۴۰۴

کیا پرس/معاون پرستاری وزارت بهداشت از تصویب و ابلاغ تعرفه خدمات پرستاری در منزل در بخش دولتی، غیر دولتی، خیریه و موقوفه خبر داد و گفت: این اقدام مهم، دسترسی عادلانه به خدمات سلامت را ارتقا بخشیده و گامی مؤثر در جهت تکریم جامعه پرستاری محسوب میشود.

به گزارش کیا پرس از وبدا، دکتر عباس عبادی ضمن اعلام این خبر، از افزایش ۴۶ درصدی تعرفه های خدمات پرستاری در منزل و اضافه شدن چهار خدمت جدید، از جمله مشاوره تلفنی/آنلاین و دورا پرستاری، خبر

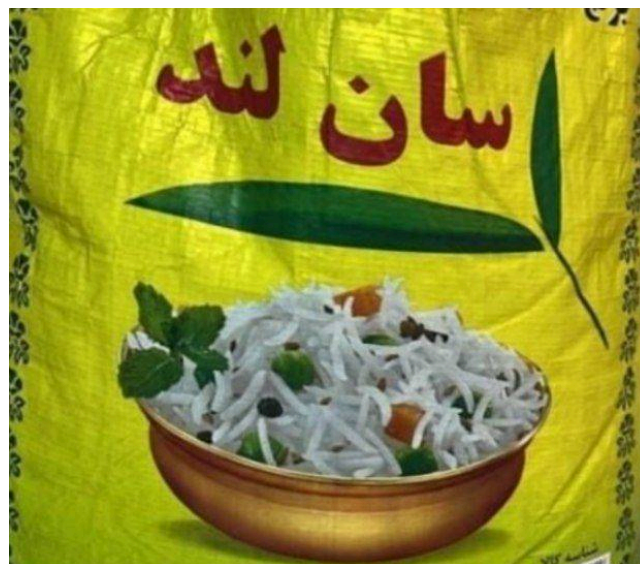
وی افزود: این تحول، که در پی تجربیات موفق ارائه خدمات پرستاری در منزل در دوران پاندمی کرونا و درخواست دانشگاه‌های علوم پزشکی کشور صورت پذیرفته، با اخذ نظرات متخصصان و برگزاری جلسات متعدد در شورای عالی بیمه سلامت به تصویب هیئت دولت رسیده است.

معاون پرستاری وزیر بهداشت تصریح کرد: بر اساس این مصوبه، تعرفه خدمات پرستاری و پزشکی در منزل در بخش دولتی معادل ۶۰ درصد و در بخش عمومی غیردولتی، خیریه و موقوفه معادل ۸۰ درصد تعرفه بخش خصوصی تعیین شده است.

دکتر عبادی همچنین از تدوین دستورالعمل دورا پرستاری و پیگیری‌های لازم جهت پوشش بیمه‌ای این خدمات به منظور دسترسی همگانی به خدمات سلامت خبر داد و گفت: این اقدامات، در راستای ارتقای کیفیت و فراگیری خدمات پرستاری سلامت جامعه در کشور دنبال می‌شود.

برنج سان لنده در فهرست محموله‌های وارداتی ثبت نشده است

فروردین ۲۵، ۱۴۰۴

کیا پرس/روابط عمومی سازمان غذا و دارو اعلام کرد: بررسی‌های انجام‌شده در سامانه‌های مربوط به ترخیص کالا، حاکی از آن است که برنج وارداتی با مارک GTC1211 با عنوان سان لند تاکنون در فهرست محموله‌های دارای مجوز ثبت نشده است.

در پی انتشار برخی گزارش‌ها درباره عرضه برنج هندی با مارک GTC1211 (سان لند)، سازمان غذا و دارو اعلام کرد که بر اساس استعلام‌های صورت گرفته از سامانه‌های گمرکی و بهداشتی، تاکنون چنین محصولی با این مشخصات در فهرست محموله‌های ترخیص‌شده مشاهده نشده است.

روابط عمومی این سازمان از مردم و مصرف‌کنندگان خواست در صورت مشاهده این محصول در سطح عرضه، اطلاعات ضروری از جمله نام شرکت واردکننده، شماره پروانه بهداشتی ورود، سری ساخت و نمونه‌ای از محصول به‌همراه برچسب آن را برای بررسی دقیق‌تر در اختیار سازمان قرار دهند. در صورت احراز تخلف، اقدامات قانونی لازم از سوی نهادهای مسئول انجام خواهد شد.